

Dnevnik: <http://www.dnevnik.si/slovenija/v-ospredju/drzava-ne-bi-dala-denarja-invalidom>

Natisni: [Natisni](#)

Velikost pisave: [Povečaj pisavo](#) [Ponastavi pisavo](#) [Pomanjšaj pisavo](#)

[Domov](#) | [Slovenija](#) | [V ospredju](#)

24. januar 2013 (*nazadnje spremenjeno: 10:46 23. januar 2013*) | Slovenija

Država ne bi dala denarja invalidom

Vir / Avtor: **Ingrid Mager**

Podeli z:

- [facebook](#)
- [twitter](#)
- [google+](#)

Oznake / Tagi: [Sociala](#) [Predlog zakona o osebni asistenci](#)

Vlada si je sprejetje zakona o osebni asistenci za invalide postavila med prioritete naloge. Ker v predlogu zakona ni jasno, kdo vse bodo upravičenci in koliko jih bo, se sproti podira že tako nedodelana finančna konstrukcija predloga zakona.

(Foto: dokumentacija Dnevnika)

Tudi tretji predlog zakona o osebni asistenci sproža vrsto polemik. Javna razprava bo trajala še do 21. februarja, a očitki so kar hudi – strokovno nepoznavanje invalidske problematike in finančno zgoj hipotetična strategija izvajanja storitev osebne asistence.

Neodvisni strokovnjak **Vid Žiberna** z Inštituta RS za socialno varstvo je skrbnik evalvacij socialnovarstvenih programov za ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, kamor sodijo tudi evalvacije programov s področja invalidske problematike. O obeh zadnjih predlogih zakona iz lanskega leta, tako društva YHD kot ministrstva, je dejal, da noben ni (bil) usklajen s predstavniki reprezentativnih invalidskih organizacij, v obeh primerih pa je bila nejasna tudi finančna konstrukcija izvajanja zakona ter število uporabnikov. Kar zadeva zadnji predlog, pa je Žiberna poudaril: »Imam občutek, da se ponovno vračamo k medicinskemu modelu in ne k socialnovarstvenemu; pomoč se reducira na nujna opravila ter premalo na to, da bi bili invalidi dejansko bolj in enakopravno vključeni v družbo, v družabno življenje, kot narekuje tudi definicija osebne asistence po ENIL (European Network for Independent Living).«

Koliko bo uporabnikov storitve

Zapisovalci zakona so se naslonili na podatke Inštituta RS za varovanje zdravja iz leta 2007, ko so skušali ugotoviti, koliko je potencialnih uporabnikov za to storitev. Tam pravijo, da je bilo leta 2007 od 600 do 700 uporabnikov osebne asistence, v pogonu pa tudi 350 osebnih asistentov. Koliko uporabnikov in asistentov bo potrebnih zdaj, se dejansko ne ve, niti se ne ve, kdo vse bodo upravičenci. »Tudi sam imam pomislek, da bo manj ljudi upravičenih do osebne asistence, nizko število upravičencev pa je prav tako finančno podcenjeno,« je komentiral Vid Žiberna.

Treba bo rešiti tudi vprašanja slepih in gluhih. Predlog pravi, da upravičenec potrebuje več kot 35 ur osebne asistence na teden (doslej je bilo zagotovljenih 20 ur na teden), razen ko se osebna asistenca izvaja v obliki spremstva. To uveljavljajo invalidi s senzornimi okvarami in zanje zakon predvideva največ 10 ur na mesec, kar pa je tudi po Žibernovem mnenju odločno premalo.

Če interpretacija zakona drži, potem bo uporabnik s tem, ko bo sprejel storitev osebna asistenca, ostal brez dodatka za tujo nego in pomoč, ki je za marsikoga življenjskega pomena, pa so opozorili pri YHD. Novi zakon naj bi vpeljal tudi nov strokovni profil, koordinatorski, kar je za marsikoga neekonomično, vnašalo naj bi zmedo in prinašalo nepotrebne dodatne stroške.

Pri loterijskem denarju se ustavi

Novemu predlogu zakona očitajo, da je brez finančnega zaledja. Pisci zakona tudi niso predvideli novonastalih stroškov, denimo sklada za spodbujanje zaposlovanja invalidov, sredstev za kadre in štipendije, stroškov za zdravstveno nego. Na ministrstvu so pojasnili: »V predlogu zakona je predvideno, da se bo osebna asistenca financirala iz sredstev proračuna, sredstev FIHO (Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij) in tudi s sofinanciranjem uporabnika. Seveda se lahko v javni razpravi in pozneje v postopkih sprejemanja zakona določijo še drugi viri.«

Razprava se je najbolj zaostri ob predlogu, da bi del sredstev pridobili iz fundacije FIHO. Ko je to v svojem predlogu predlagalo društvo YHD, so se nesoglasja med invalidskimi organizacijami le še poglobila. Jasno je, da večjim prejemnicam loterijskega denarja ni v interesu, da bi se za osebno asistenco še dodatno jemalo iz skupne malhe. FIHO sofinancira še kaj drugega kot le socialne programe, denimo nakupe nepremičnin in vozil. Poleg tega FIHO

že sofinancira programe asistencije v višini 15 odstotkov, kar ob letošnjem predvidenem dobičku pomeni okoli 3,3 milijona evrov.

A tudi Žiberna ni preveč navdušen, da bi osebno asistenco zagotavljali iz loterijskega denarja. »Obstaja družbeni konsenz, da se invalidom storitve stabilno financira iz proračuna in da se na njih ravno ne varčuje, kljub nujno potrebnemu varčevanju. Tukaj pa gre za loterijski denar, ki kot že sama beseda 'loterija' pove – ni stabilen. Če se pri loteriji kaj zalomi, bodo invalidi ostali brez storitev, ki so zanje življenjskega pomena.«

Če se pri loteriji kaj zalomi, bodo invalidi ostali brez storitev, ki so zanje življenjskega pomena.

Vid Žiberna, Inštitut RS za socialno varstvo